

20. On the statement of the sample of the form, the technical description and the Order of registration, issue, exchange, transfer, withdrawal, return to the state, destruction of the certificate of the member of crew. (2014). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 12, 2014 № 622. *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny*, 93, 2682 [in Ukrainian].

21. On approval of the Rules for issuing certificates to aviation personnel in Ukraine. Order of the Ministry of Transport of Ukraine dated 07.12.1998 № 486. *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny*, 2, 78 [in Ukrainian].

22. On approval of Rules of certification of airports. Order of the State Service of Ukraine for Aviation Safety Supervision dated 13.06.2006 № 407. *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny*, 26, 1918 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019

УДК 349.6(477)

Воронятніков Олександр Олександрович,
кандидат юридичних наук,
докторант Науково-дослідного інституту публічного права,
e-mail: voronyatnikov@gmail.com

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ ТА НАГЛЯДУ ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

У цій науковій статті розкрито поняття та особливості державного контролю за санітарно-епідеміологічним благополуччям населення та нагляду за санітарно-епідеміологічним добробутом населення. Виділено групи заходів державного управління санітарно-епідемічним благополуччям населення. Розмежували державний контроль за забезпеченням санітарно-епідеміологічного благополуччя населення та наглядом за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення.

Застосування заходів державного управління у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення здійснюється з метою забезпечення:

- 1) цілеспрямованість адміністративної діяльності компетентних суб'єктів державного управління в умовах виникнення санітарної та протиепідемічної ситуації;
- 2) забезпечення законності поведінки учасників управлінських відносин у санітарній та протиепідемічній ситуації;
- 3) забезпечення взаємодії всіх учасників адміністративних відносин - органів державного управління, громадських об'єднань, суб'єктів приватного права.

Державний контроль за санітарно-епідеміологічним добробутом населення - це діяльність компетентних державних органів та їх посадових осіб, змістом якої є застосування заходів щодо запобігання та усунення порушень санітарно-епідемічного законодавства, виявлення причин та умов, що сприяли до порушень особам, винним у порушенні чинного законодавства, що спричинило негативне збільшення захворюваності на територію та зменшення екологічних факторів безпеки, погіршення умов життя населення, визначених санітарно-епідеміологічними нормами.

Хоча нагляд за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення є законодавчо врегульованою діяльністю компетентних органів з моніторингу, перевірки та контролю за виконанням та дотриманням санітарно-епідеміологічного законодавства, а також вжиття відповідних обмежувальних заходів у разі порушення санітарно-епідеміологічних норм. законодавство з відповідною інформацією про результати такої діяльності для компетентних органів та громадськості.

Ключові слова: заходи управлінської діяльності, контроль, нагляд, публічне адміністрування, санітарне та епідемічне благополуччя населення, управління.

Voronyatnikov O. THE CONCEPT AND FEATURES OF STATE CONTROL OVER THE SANITARY AND EPIDEMIOLOGICAL WELL-BEING OF THE POPULATION AND SUPERVISION OVER THE PROVISION OF SANITARY AND EPIDEMIOLOGICAL WELL-BEING OF THE POPULATION

This scientific article reveals the concept and features of state control over the sanitary and epidemiological well-being of the population and supervision over the sanitary and epidemiological well-being of the population. Groups of measures of public administration of sanitary and epidemic well-being of the population are allocated. A distinction has been made between state control over ensuring the sanitary and epidemiological well-being of the population and supervision over ensuring the sanitary and epidemiological well-being of the population.

The application of public administration measures in the field of sanitary and epidemiological well-being of the population is carried out in order to ensure:

- 1) purposefulness of administrative activity of competent subjects of public administration in the conditions of occurrence of sanitary and anti-epidemic situation;
- 2) ensuring the legitimacy of the behavior of participants in management relations in a sanitary and anti-epidemic situation;
- 3) ensuring the interaction of all participants in administrative relations - public administration bodies, public associations, subjects of private law.

State control over the sanitary and epidemiological well-being of the population is the activity of competent state bodies and

their officials, the content of which is the application of measures to prevent and eliminate violations of sanitary and epidemiological legislation, identify causes and conditions that contributed to violations to persons guilty of violating the current legislation, which caused a negative increase in morbidity for the area and a decrease in environmental safety factors, deterioration of living conditions for the population defined by sanitary and epidemiological norms.

While supervision over the provision of sanitary and epidemiological well-being of the population is a legally regulated activity of competent entities to monitor, verify and monitor the implementation and observance of sanitary and epidemiological legislation, as well as taking appropriate restrictive measures in case of violation of sanitary and epidemiological norms. legislation with appropriate information on the results of such activities to the competent authorities and the public.

Key words: measures of administrative activity, control, review, public administration, sanitary and epidemic well - being of the population, management.

Постановка проблеми. Досліджувати питання адміністративних заходів публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення потрібно враховувати певні особливості такі останніх, зокрема: суб'єкт застосування; сфера застосування; цілі та мета застосування; напрямки; рівень застосування тощо. Втім, визначальним аспектом є однорідність тлумачення теоретичних категорій, які дозволяють визначити зміст та сутність досліджуваних правових явищ. Так, дослідивши поняття та види заходів публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення, які мають саме управлінську природу ми прийшли до висновку, що законодавець не завжди розділяє такі поняття як «державний контроль за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення» та «нагляд за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання управлінських заходів публічного адміністрування були предметом досліджень: В. Б. Авер'янова, О. А. Банчука, Ю. П. Битяка, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, Р. С. Мельника, О. А. Моргунова, Н. Р. Нижник, В. Г. Чорної та ін.

Метою статті є розкриття змісту державного контролю за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення та нагляд за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення як управлінських заходів публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адміністративні заходи публічного адміністрування слід розуміти як сукупність способів і засобів, які використовують у своїй діяльності суб'єкти публічної адміністрації з метою впливу на поведінку осіб. Суб'єктом, який використовує адміністративний захід є орган влади, який виконує владно управлінські функції, в тому числі, якщо вони йому делеговані, тобто таким суб'єктом може бути як центральний орган виконавчої влади, так органи місцевого самоврядування. Тоді ж як об'єктом є поведінка та дії осіб на, які здійснюється вплив владного суб'єкта. В даному випадку мова йде про фізичних осіб та діяльність юридичних осіб, тобто суб'єктів публічного та приватного права. Застосування адміністративних заходів публічного адміністрування направлене на забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Адміністративно-правові заходи невіддільні від процесу реалізації виконавчої влади, державне управління не може бути витіснено цивільно-правовими категоріями договірному типу. Очевидно також, що заходи відіграють вирішальну роль у забезпеченні належного правового порядку, рівня державної дисципліни [3, с. 187].

Застосування заходів публічного адміністрування завжди здійснюється через необхідність задоволення об'єктивних потреб, в даному випадку мова йде про систему адміністративних заходів публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення, які мають саме управлінську природу. Саме тому і заходи, які використовуються для забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення повинні бути об'єктивно зумовлені, сучасними, ефективними, такими, що забезпечують реалізацію міжнародних принципів санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Однією з особливостей, і водночас, специфічною рисою є те, що адміністративні заходи характеризуються відносинами типу «влада – підпорядкування», у них найбільш яскраво виражається управлінсько-розпорядча природа адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, які забезпечують санітарне та епідемічне благополуччя населення. Використання адміністративних заходів дозволяє суб'єкту цієї діяльності (наприклад, Міністерству охорони здоров'я України, Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів) прямо впливати на об'єкт діяльності (суспільні відносини, що виникають в процесі забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення). Проте, у відносинах реординації, об'єкти щодо яких застосовуються адміністративні заходи можуть впливати на діяльність уповноважених суб'єктів, наприклад, громадські організації, діяльність яких спрямована на профілактику захворювань, охорону здоров'я людини та навколишнього середовища, захист прав громадян на безпечні умови їх життєдіяльності створюються з метою захисту прав громадян на здорові та безпечні умови життя [5, ст.34].

Законом України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» визначено поняття санітарних та протиепідемічних (профілактичних) заходів як комплексу організаційних, адміністративних, інженерно-технічних, медичних, нормативних, екологічних, ветеринарних та інших заходів, спрямованих на усунення або зменшення шкідливого впливу на людину факторів середовища життєдіяльності, запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб і масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та їх ліквідацію [2]. Втім, на нашу думку, дане визначення не є повним, а словосполучення «та інших заходів» не може бути застосовано в даному випадку, адже життя та здоров'я людини в Україні є найвищою соціальною

цінністю. Також зі змісту даного визначення вбачається, що законодавець систему адміністративних санітарних та протиепідемічних заходів зводить до таких процесів: 1) усунення або зменшення шкідливого впливу на людину факторів середовища життєдіяльності; 2) запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб і масових неінфекційних захворювань (отруєнь); 3) їх ліквідацію. Втім, вважаємо, що перш ніж застосовувати зазначені адміністративні заходи варто вести мову про профілактичну діяльність уповноважених суб'єктів, адже, як відомо простіше попередити чим боротися з негативним явищем.

Водночас, реалізація адміністративних санітарних та протиепідемічних заходів попереджувального характеру повинна передбачати діяльність, яка направлена в більшій мірі на просвіту населення та відповідно включати в себе проведення просвітницьких заходів починаючи від населення шкільного віку. Дана діяльність може здійснюватися як через засоби масової інформації, так і через роз'яснювальну, буклетно-просвітницьку роботу.

Розкриваючи систему адміністративних санітарних та протиепідемічних заходів, варто акцентувати увагу на таких заходах як заходи запобігання та боротьби з корупцією, що пов'язана з забезпеченням санітарного та епідемічного благополуччя населення. Так, наприклад, громадяни України при зверненні до закладів та установ охорони здоров'я звертають увагу на наявності непоодиноких випадках вимагання «вдячності» в грошовому еквіваленті за надання медичних послуг в закладах охорони здоров'я.

За офіційними даними в 2018 році до Міністерства охорони здоров'я України звернулося 298 осіб з заявами про вчинення щодо них корупційних діянь, в 2019 році – 202 випадки звернення, що становить 1,5% та 1,1% від всіх звернень відповідно. Також зазначимо, що наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 листопада 2018 року № 2156 «Про затвердження Антикорупційної програми Міністерства охорони здоров'я України на 2018 - 2020 рр.» було затверджено Антикорупційну програму на відповідні роки з метою створення ефективної системи запобігання та протидії корупції на основі засад формування та реалізації антикорупційної політики в структурних підрозділах Міністерства охорони здоров'я України [6]. Втім, слід відзначити, що результати виконання антикорупційних заходів не надані Міністерством охорони здоров'я України жодним чином, в результаті чого виникає логічне питання щодо ефективності та головне результативності і дієвості даної антикорупційної програми.

Серед інших вважаємо, що головними заходами з реалізації загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції під час забезпечення реалізації санітарних та протиепідемічних заходів з забезпечення благополуччя населення є: - залучення громадськості до формування та реалізації загальної відомчої політики щодо запобігання корупції, взаємодія МОЗ України з інститутами громадянського суспільства, підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які надають МОЗ України допомогу у запобіганні корупції; - надання можливості громадськості та галузевим експертам доступу до важливої інформації, що має бути опублікована в рамках відкритості діяльності Міністерства; - розгляд та впровадження нових антикорупційних механізмів; - забезпечення відкритого доступу до публічної інформації та дотримання принципів прозорості при публічному висвітлюванні на офіційному веб-сайті МОЗ України; - забезпечення конфіденційності інформації про осіб, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, або про факти підбурення їх до вчинення корупційних правопорушень; - виявлення корупційних ризиків, які негативно впливають на забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення; - контроль за станом подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави, посадовими особами МОЗ України; - проведення службових розслідувань та вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, повідомлення про такі випадки спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції; - здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства; - вжиття заходів щодо виявлення конфлікту інтересів та його усунення, здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів [3].

Слід відзначити, що управлінські заходи публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення можуть бути застосовані з урахуванням наступних обмежень та заборон:

- 1) обмеження інтенсивності або тривалості дії небезпечних факторів шляхом встановлення критеріїв їх допустимого впливу на здоров'я людини;
- 2) обмежень певних видів господарської та людської діяльності;
- 3) карантинно-обмежувальні заходи на території виникнення і поширення інфекційних хвороб та уражень людей;
- 4) обмеження та заборони, що діють під час режиму надзвичайного стану;
- 5) обмеження, тимчасова заборона чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій, об'єктів будь-якого призначення, технологічних ліній, машин і механізмів, виконання окремих технологічних операцій, користування плаваючими засобами, рухомих складом і літаками у разі невідповідності їх вимогам санітарних норм; обмеження, тимчасова заборона або припинення будівництва, реконструкції та розширення об'єктів у разі відступу від затвердженого проекту [5, ст.42];
- 6) обмеження, зупинення або заборона викидів (скидів) забруднюючих речовин за умови порушення санітарних норм;
- 7) часові обмеження щодо здійснення певного виду діяльності.
- 8) тимчасова заборона виробництва, заборона використання та реалізації хімічних речовин, технологічного устаткування, будівельних матеріалів, біологічних засобів, товарів народного споживання,

джерел іонізуючих випромінювань в разі відсутності їх гігієнічної регламентації та державної реєстрації, а також якщо їх визнано шкідливими для здоров'я людей [5, ст.42];

9) заборона реалізації певної продукції, яка не відповідає санітарним нормам.

Отже, застосування заходів публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення здійснюється для того, щоб забезпечити:

1) цілеспрямованість управлінської діяльності компетентних суб'єктів публічної адміністрації в умовах виникнення санітарної та протиепідемічної ситуації;

2) забезпечення правомірності поведінки учасників управлінських відносин в умовах санітарної та протиепідемічної ситуації;

3) забезпечення взаємодії всіх учасників управлінських відносин – органів публічної адміністрації, громадських об'єднань, суб'єктів приватного права.

На нашу думку, в цілому видами заходів публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення є:

1. заходи, які забезпечують функціонування відповідних органів держави і органів місцевого самоврядування;

2. заходи, які забезпечують реалізацію цілей і функцій даного виду адміністрування;

3. заходи, які мають сервісну природу забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (дозвіл, реєстрація, ліцензування, сертифікація, надання висновків та погодження тощо);

4. заходи, які мають управлінську природу забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (моніторинг, облік, аудит, стандартизація, контроль, нагляд за дотриманням санітарних та епідемічних норм).

Більш детальну увагу приділимо розкриттю четвертої групи заходів щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення - *контроль та нагляд*. Контрольно-наглядова діяльність здебільшого здійснюється по відношенню до суб'єктів приватного права та безпосередньо за діяльністю суб'єктів господарювання.

Особливості здійснення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) для суб'єктів господарювання, які віднесені до середнього ступеня ризику, та протягом останніх десяти років для суб'єктів господарювання, які віднесені до незначного ступеня ризику, у суб'єкта господарювання не виявлено суттєвих порушень вимог законодавства у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення визначено в постанові Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1164 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів». Втім, слід акцентувати увагу, що законодавець здійснює підміну понять контроль та нагляд ототожнюючи їх між собою, що на нашу думку, є неприпустимим. З наступних підстав.

Ю.П. Битяк здійснюючи розмежування контролю та нагляду виокремлює відмінні риси між даними поняттями. Контроль на відміну від нагляду є повсякденним, безперервним, здійснюється як органами законодавчої, виконавчої влади, судами, так і численними спеціально утвореними для цього контролюючими органами. Головне, що відрізняє його від нагляду - те, що контролюючий орган має право втручання в оперативну діяльність підконтрольного (іноді аж до підміни собою керівного органу цього об'єкта), а також те, що контролюючі органи мають право самостійно притягувати винних осіб до юридичної відповідальності [3, с.292].

В.М. Гарашук на теоретичному рівні розмежовуючи дані поняття вказує на те, що: 1) контролюючими органами є всі державні інспекції та служби інші органи, в яких наявні такі повноваження, як право втручатися в оперативну діяльність підконтрольних об'єктів. Це, у свою чергу, не виключає можливості з боку деяких із них в окремих випадках, обумовлених законодавством, мати «неповні» контрольні повноваження; 2) впорядкувати назви контролюючих органів, використовуючи термін «служби» для тих державних органів, які не мають у своєму складі спеціальних контролюючих підрозділів, а здійснюють контроль самостійно (податкова, митна служба), та «інспекції» для визначення спеціальних державних підрозділів, які утворюються у складі органів виконавчої влади [5, с.459; 7].

В.Г. Чорна розмежовуючи дані поняття відзначає, що контроль є поняттям родовим по відношенню до нагляду. Останній виступає різновидом контролю, похідною складовою із властивими специфічними ознаками, до яких можна віднести: перевірку дотримання норм права, спеціальних правил встановлених на об'єктах, що перебувають під наглядом; організаційну не підпорядкованість об'єкта органу, що здійснює нагляд; при виявленні порушень законодавства у процесі нагляду органи, що його здійснюють, застосовують заходи відповідальності [8, с.166].

Таким чином, поняття контроль та нагляд в сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення є родовидовими поняттями та відповідно розмежовуються за: суб'єктом здійснення; об'єктом; метою здійснення нагляду та контролю; компетенційними повноваженнями суб'єктів; можливістю застосування заходів адміністративного примусу.

Так, наприклад, Законом України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» чітко встановлено відмінність між контролем та наглядом. Зокрема, визначено, що державний контроль продукції – це діяльність митних органів із забезпечення відповідності продукції, що ввозиться на митну

територію України для вільного обігу, встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загроз від такої продукції суспільним інтересам. Тоді як суб'єктом державного ринкового нагляду є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного ринкового нагляду у межах сфери своєї відповідальності [4, ст.1].

Метою здійснення ринкового нагляду є вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів з відповідним інформуванням про це громадськості щодо продукції, яка при її використанні за призначенням або за обґрунтовано передбачуваних умов і при належному встановленні та технічному обслуговуванні становить загрозу суспільним інтересам чи яка в інший спосіб не відповідає встановленим вимогам. Метою здійснення контролю продукції є забезпечення відповідності продукції, що ввозиться на митну територію України, встановленим вимогам до моменту її випуску у вільний обіг на митній території України та недопущення ввезення на митну територію України продукції, яка становить серйозний ризик суспільним інтересам [4, ст.4].

Отже, головна відмінність контролю від нагляду полягає в тому, що суб'єкт здійснення державного нагляду не має права вимагати від суб'єктів щодо яких здійснюється нагляд припинення дій, у разі виявлення порушення норм, що регламентують провадження відповідної діяльності. А у разі виникнення такої необхідності мають право лише звернутися до компетентних органів, в тому числі, органів Національної поліції для здійснення відповідних припинювальних заходів.

Законом України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» визначено наступні види контролю в досліджуваній сфері: 1) лабораторний контроль за виконанням вимог цих норм щодо безпеки використання (зберігання, транспортування тощо) шкідливих для здоров'я речовин та матеріалів, утворених внаслідок їх діяльності викидів, скидів, відходів та факторів, а також готової продукції; 2) контролю і випробування продукції щодо її безпеки для здоров'я і життя населення; 3) контроль нехарчової продукції; 4) виробничий контроль за якістю питної води в процесі її добування, обробки та у розподільних мережах здійснюють підприємства водопостачання; 5) контроль за додержанням керівниками та посадовими особами підприємств, установ, організацій усіх форм власності, а також громадянами санітарного та екологічного законодавства; 6) контроль за відповідністю імунобіологічних препаратів, що застосовуються в медичній практиці; 7) прикордонний контроль іноземних громадян та громадян України, а також транспортних засобів з країн (місцевостей), де зареєстровано особливо небезпечні хвороби при в'їзді на територію України; 8) контроль за проведенням санітарно-епідеміологічних розслідувань захворювань, спричинених інфекційними хворобами, масовими неінфекційними захворюваннями, отруєнь та радіаційних уражень людей; 9) контроль під час визначення рівня небезпечності відходів; 10) контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами санітарного законодавства; 11) контроль за виконанням програм, що стосуються запобігання шкідливому впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення; 12) контроль за проведенням санітарних і протиепідемічних заходів, виконанням програм профілактики захворювань, охорони здоров'я населення [2].

Також відзначимо, що відповідно до плану здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням вимог санітарного законодавства Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів на 2019 рік передбачено проведення перевірки 11625 суб'єктів господарювання, з них: 15% з низьким ступенем ризику, 65% з середнім ступенем ризику та 20% з високим ступенем ризику.

Висновки. Отже, державний контроль за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення – це діяльність компетентних державних органів та їх посадових осіб змістом якої є застосування заходів щодо попередження та усунення порушень санітарно-епідемічного законодавства, виявленні причин та умов, що сприяли порушенню даних норм, а також застосуванні заходів відповідальності до осіб, винних у порушенні діючого законодавства, що спричинили негативний ріст показників захворюваності для даної території та зниження факторів безпеки середовища життєдіяльності, погіршення умов проживання для населення визначених санітарно-епідемічними нормами.

Тоді як нагляд за забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя населення – це законодавчо регламентована діяльність компетентних суб'єктів щодо здійснення спостереження, перевірки та моніторингу за виконанням та додержанням норм санітарно-епідемічного законодавства, а також вжиття відповідних обмежувальних заходів у разі виявлення порушення норм санітарно-епідемічного законодавства з відповідним інформуванням про результати такої діяльності компетентні органи та громадськість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Адміністративне право України : [підруч.] / за ред. Ю. П. Битяка. Х. : Право, 2001. 528 с.
2. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К. : Вид. Дім "Ін-Юре". 2002. 668 с.
3. Колпаков В.К., Кузьменко О.В. Адміністративне право України: Підручник. К.: Юрінком Інтер, 2003. 544 с.
4. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2735-VI. Відомості Верховної Ради України, 2011. № 21. Ст.144.
5. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України, 1994. № 27. Ст.218.
6. Про затвердження Антикоруptionної програми Міністерства охорони здоров'я України на 2018 - 2020 рр.: затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 листопада 2018 року № 2156. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ30778>

7. Проблеми теорії та практики інспекційної діяльності публічної адміністрації в Україні / [автор-упоряд. О. А. Банчук]. К. : Конус–Ю, 2009. 272 с.

8. Чорна В. Г. Адміністративно-правове регулювання позашкільної освіти в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 зі спеціальності «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ, 2011. 250 с.

REFERENCES:

1. Bityak, Yu. P. (Ed.). (2001). *Administrative law of Ukraine: [textbook]*. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
2. Averyanov, V. B. (2002). *Executive power and administrative law*. Kyiv: Vyd. Dim "In-Yure" [in Ukrainian].
3. Kolpakov, V. K., & Kuzmenko, O. V. (2003). *Administrative Law of Ukraine: Textbook*. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
4. Law of Ukraine On State Market Supervision and Control of Non-Food Products № 2735-VI. (2010, December 02). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 21, 144 [in Ukrainian].
5. Law of Ukraine On Ensuring Sanitary and Epidemic Welfare of the Population № 4004-XII. (1994, February 24). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 27, 218 [in Ukrainian].
6. *On approval of the Anti-Corruption Program of the Ministry of Health of Ukraine for 2018 – 2020*. (2018). Order of the Ministry of Health of Ukraine dated November 21, 2018 № 2156. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ30778> [in Ukrainian].
7. Banchuk, O. A. (2009). *Problems of theory and practice of inspection activity of public administration in Ukraine*. Kyiv: Konus–YU [in Ukrainian].
8. Chorna, V. H. (2011). *Administrative and legal regulation of out-of-school education in Ukraine*. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019

УДК 327.7:341.1(4-11):005.334

Дубовик В.Б.,
кандидат юридичних наук

**ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ З БЕЗПЕКИ І
СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПІ**

В статті проаналізовано процес формування інституційного каркасу Наради з безпеки та співробітництва в Європі та трансформація НБСЄ у ОБСЄ, основні інститути ОБСЄ, як її структурних елементів, що забезпечують досягнення основної мети діяльності організації, а саме запобігання конфлікту на ранніх стадіях його виникнення, регулювання самої кризи і відновлення миру після закінчення конфлікту.

Ключові слова: ОБСЄ, НБСЄ, структура ОБСЄ, Парламентська асамблея ОБСЄ, Верховний комісар ОБСЄ зі справ національних меншин, Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини, Представник ОБСЄ з питань свободи ЗМІ, Суд ОБСЄ з примирення та арбітражу.

Dubovyk V. INSTITUTIONAL STRUCTURE OF THE SECURITY OR COOPERATION ORGANIZATION IN EUROPE

The article analyzes the process of forming the institutional framework of the Conference on Security and Co-operation in Europe and the transformation of the OSCE into the OSCE, the main OSCE institutions, as its structural elements that ensure the achievement of the main goal of the organization, namely the prevention of conflict in the early stages of its emergence, the regulation of the crisis itself. and restoring peace after the conflict.

Key words: OSCE, OSCE Structure, OSCE Parliamentary Assembly, OSCE High Commissioner for National Minorities, OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, OSCE Representative on Freedom of the Media, OSCE Court of Conciliation and Arbitration.

Постановка проблеми. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ) об'єднує 56 країн, розташованих у Північній Америці, Європі та Центральній Азії. ОБСЄ - найбільша в світі регіональна організація, що займається питаннями безпеки. ОБСЄ надає форум для політичних переговорів і прийняття рішень в області раннього попередження, запобігання конфліктам, регулювання криз і постконфліктного відновлення, для забезпечення виконання яких було створено розгалужену внутрішню інституційну систему.

Метою статті є аналіз процесу формування інституційного каркасу ОБСЄ та її структурних елементів

Виклад основного матеріалу дослідження. Основою положим документом створення Організації з безпеки і співробітництва в Європі (далі - ОБСЄ) є Гельсінський заключний акт, підписаний 1 серпня 1975 р СРСР, США, Канадою та 33 європейськими державами [1, с. 104].

Цей документ був покликаний закріпити сформований «статус-кво» на європейському континенті і продовжити подальший рух по шляху розрядки напруженості у відносинах між Заходом і Сходом. Він містить

Випуск 7. Спецвипуск. 2019